

ULYKKER INDENFOR LAGER OMRÅDET

oplæring/instruktion

Baggrund

Undersøgelser på lager- og transportområdet har vist, at beskrivelsen af hændelsesforløbet ved udfyldelse af den lovpligtige anmeldelse af en arbejdsulykke til Arbejdstilsynet ofte er meget kortfattet og kun giver mening for dem, der i forvejen ved, hvad der er sket.

Dermed bliver grundlaget for en nærmere vurdering af årsager til en ulykke mangelfuld, og muligheden for at gøre en målrettet og forebyggende indsats for at undgå gentagelser af ulykken bliver begrænset.

En mangelfuld beskrivelse af hændelsesforløbet vil endvidere være et problem i tilfælde af, at der skal tilkendes en erstatning til den tilskadekomne.

Nyt værktøj

BAR – transport og engros har derfor udgivet en værktøjskasse, der som sit hovedformål har at bidrage til en bedre årsagsbeskrivelse/-analyse internt i virksomheden med henblik på den forebyggende indsats.

Værktøjerne har som udgangspunkt, at det er i virksomheden, hvor ulykken er sket eller kunne ske, at de skal anvendes.

Afhængig af virksomhedens størrelse, organisering, tradition mm., vil der fra virksomhed til virksomhed være forskellige måder at behandle en arbejdsulykke. Under alle omstændigheder vil det være en styrke, hvis virksomheden på forhånd har gjort sig klart, hvem der sikrer, at en ulykke beskrives, anmeldes og vurderes.

De typiske ulykker

De typiske ulykker indenfor lager er (nævnt efter hyppighed):

- Ergonomiske belastninger i forbindelse med håndtering af gods (skub, træk og løft)
- Påkørsler/trafikuheld under intern transport
- Ramt af gods eller andre emner (der falder ned) eller får klemt tæer eller fingre under håndtering af godset
- Fald/snublen (falder over ting, snubler eller træder forkert)
- Snit-/skæreskader (ved brug af hobbykniv)
- Støder ind i noget (går ind i reol eller udragende genstande eller slår hovedet op i noget)
- Ulykker med maskiner, f.eks. pakkemaskiner og automatiske palleteringsanlæg.

De 2 mest dominerende ulykkestyper er ergonomiske belastninger og påkørsler/trafikuheld, som står for ca. 2/3 af de anmeldte ulykker.

Ergonomiske belastninger

For at undgå ulykker med ergonomiske belastninger er det fortsat vigtigt, at løfteteknikken, de fysiske rammer og muligheden for at bruge egnede tekniske hjælpemidler er i orden, således at træk, skub og løft kan foregå på en fuld forsvarlig måde. Men selv når disse forhold er i orden, ser man stadig mange ulykker med ergonomiske belastninger som følge af, at der sker noget "uventet", f.eks.:

- Godset var lettere eller tungere, end man havde forventet
- Godset/materiellet sad pludselig fast ved træk/skub/løft, modstanden var derfor større end forventet og bevægelsen foregik "i et ryk".

Mod disse uventede hændelser anbefales det at supplere de traditionelle kurser i løfteteknik med parathedstræning. Parathedstræning går ud på at undgå/reducere overbelastninger ved de pludselige/uventede belastninger gennem:

- Styrke- og udholdenhedstræning
- Reaktionsøvelser, dvs. øvelser, hvor samspelet mellem hjerne og muskler styrkes, således at personen forbedrer sin reaktionstid og dermed når at reagere i tide.

Påkørsler/trafikuheld

Både trafikulturen og den fysiske indretning af lageret er de væsentligste årsager til ulykker med påkørsler/trafikuheld. Specielt trafikulturen på den enkelte virksomhed spiller en meget væsentlig rolle. Trafikulturen er summen af det, den enkelte bringer med sig fra trafikken ude på landevejene. Derfor bør man også tænke i samme forebyggelsesbaner, som man gør i den rigtige trafik. Også regler, opmærkning og skiltning kan mere bevidst overføres fra trafikken til lageret.

Hændeligt uheld?

De fleste lagervirksomheder er rigtig gode til at få gjort noget forebyggende, hvis man kan finde nogle "tekniske fejl" som årsager til ulykken. Men hvis det tekniske er i orden, og de bagvedliggende årsager bunder i mere personlige ting som holdninger og adfærd, så er der en generel tendens til, at man henlægger sagen som et hændeligt uheld.

Men det er også muligt at arbejde med disse "bløde" årsager.

"Det gode sagsforløb"

Sikkerhedslederen, eller den der varetager sikkerhedslederens opgaver, er naturligt en central person til at sikre "det gode sagsforløb", der generelt indeholder følgende elementer:

- Hændelsesforløbet beskrives så hurtigt som muligt af sikkerhedsgruppen sammen med den tilskadekomne og eventuelt andre involverede. Brug af foto eller tegninger vil være en stor styrke som et supplement til beskrivelsen.

- Ulykkens årsag vurderes af sikkerhedsgruppen sammen med den tilskadekomne og eventuelt andre involverede. Denne vurdering er meget central, idet den er grundlag for at lignende ulykker undgås i fremtiden.
- Forebyggende handlinger besluttet af sikkerhedsgruppen og/eller sikkerhedsudvalget.
- Den lovpligtige anmeldelse og opsamling af informationer til intern statistik varetages af en central person (sikkerhedsleder eller administrativ medarbejder).

Værktøjerne understøtter ovennævnte elementer og dermed "det gode sagsforløb".

Tegninger som inspiration

Som noget nyt i arbejdet med at forebygge ulykker indeholder værktøjskassen dette hæfte, hvor typiske årsager til ulykker på en let tilgængelig måde er illustreret ved hjælp af tegninger.

Tegningerne er tænkt som inspiration til at sikre flere indfaldsvinkler i vurderingen af mulige årsager. Det er her vigtigt at fokusere på årsager – ikke skyldige! Begreber som "Det var et hændeligt uheld" eller "Det var også min egen skyld" bør så vidt muligt undgås, idet det kan blokere for at vurdere en mulig forebyggende indsats.

Nærved ulykker/risikovurdering

Værktøjerne kan også anvendes i det forebyggende arbejde med registrering af nærved ulykker eller risikovurdering, og specielt tegningerne vil på en ny måde kunne åbne op for at se farlige områder og situationer, som man ellers har vænnet sig til i hverdagen.

Det vil være muligt for virksomheden at gennemføre kampagner, hvor en eller flere af tegningerne anvendes med det formål, at medarbejderne ser deres egen situation på en let tilgængelig måde.

Den mere konkrete beskrivelse af, hvorledes de enkelte værktøjer anvendes, er beskrevet i vejledningen "Sådan anvendes værktøjerne", som kan findes på BAR transports hjemmeside sammen med de øvrige værktøjer.

www.bartransport.dk

ARBEJDETS PLANLÆGNING OG UDFØRELSE

Mangelfuld planlægning

Eksempel: Arbejdet er planlagt uden hensyn til logistikproblemer, man planlægger de samme steder samtidigt. Det skaber et giver farlige situationer.

Her skal vi gøre det!

Tidspres

ARBEJDSSTEDETS INDRETNING

Manglende afmærkning og skiltning af færdselsregler

Manglende opmærkning af, hvor de enkelte lagerfunktioner skal være

Ting mangler en fast plads, når de ikke er i brug (f.eks. parkeres køretøjer alle steder)

Pladmangel på reolerne (Varene fylder det hele, så det er nødvendigt med nedlæsninger ved indretning af pladepalter)

Manglende adskillelse af glønde og kørende trafik

Pladmangel på gulvareal (giver dårlige trafikale forhold)

Dårlig belysning

HOLDNINGER TIL SIKKERHED

Tid er vigtigere end sikkerhed

Jeg ved godt, at det er farligt, men det gør det ikke

Ignorerer kendte farer

Der er ingen problemer ved overtrædelse af færdselsregler

Der skal være en sikkerhedsafstand

Farlige vaner og metoder accepteres

Typiske årsager til ulykker indenfor lagerområdet

MANGLENDE ORDEN OG VEDLIGEHOLDELSE

Herfor er der ikke gjort noget

Der er et stykke gaffel

Manglende prioritering af orden og rengøring

Alle sikkerhedsregler er herfor skide, jeg vil bare køre her på tryk

Manglende vilje til at være med til at holde orden

Manglende vedligeholdelse af f.eks. køretøjer, autoværn eller ræsker

MANGLENDE VIDEN OM SIKKERHED

Manglende kendskab til sikkerhedsregler

MASKINER OG UDSTYR

Fejl ved maskine eller udstyr

Fejlbetjening af maskine eller udstyr

TRAFIKKULTUR

Der køres uden af sig selv for

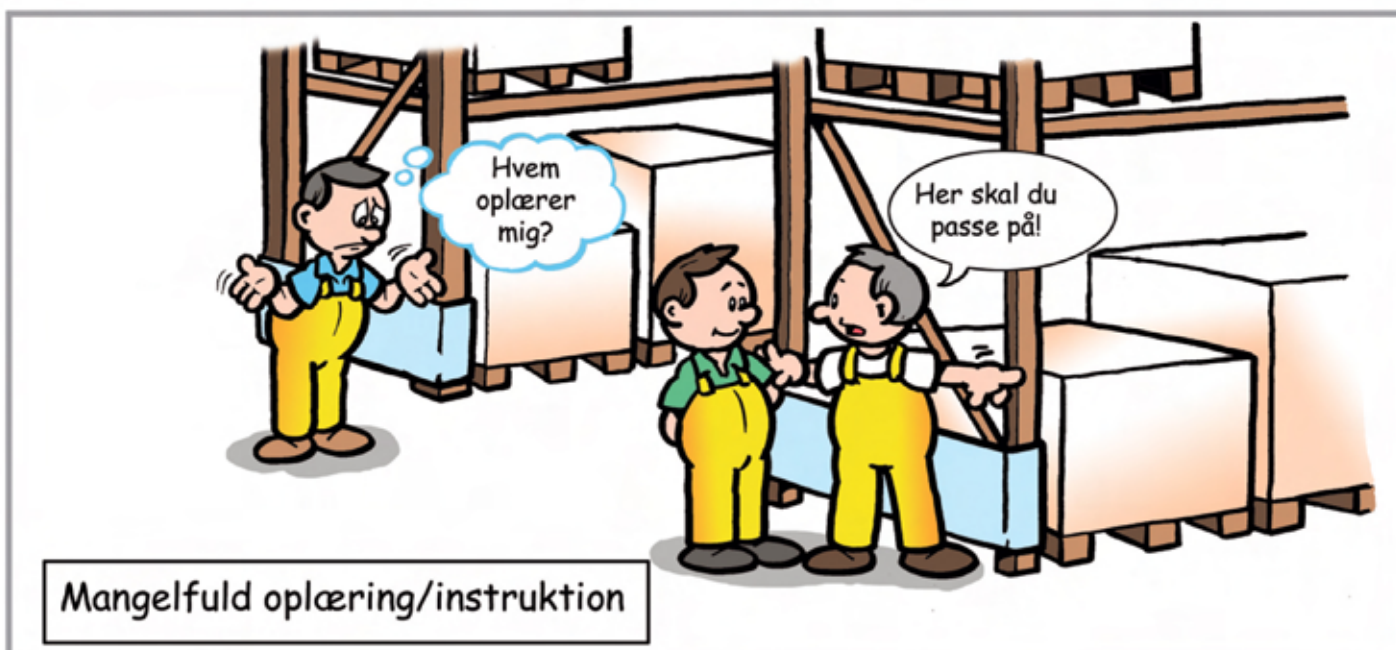
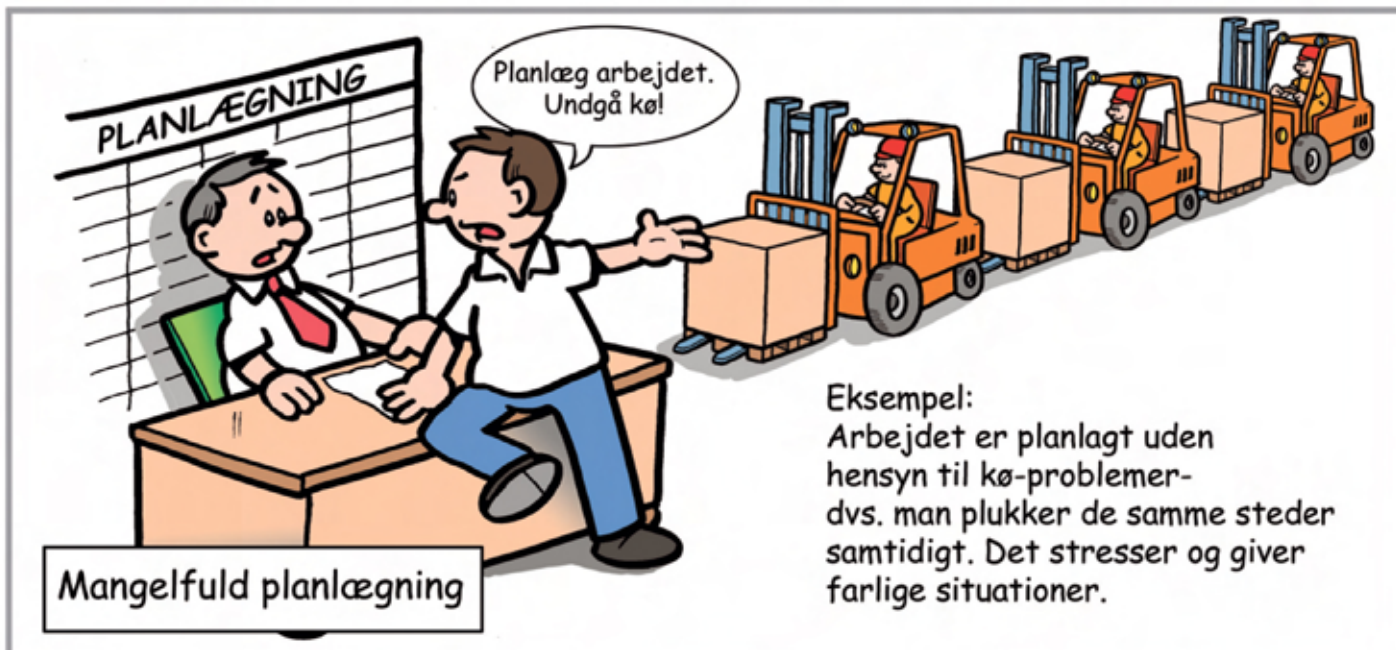
Der køres hurtigt og kører

Der køres med hævede gaffel

Sådan burde det gerne se ud

Arrog?

ARBEJDETS PLANLÆGNING OG UDFØRELSE

ARBEJDSSTEDETS INDRETNING

Manglende afmærkning og skiltning af færdselsregler

Manglende opmærkning af, hvor de enkelte lagerfunktioner skal udføres

Ting mangler en fast plads, når de ikke er i brug (f.eks. parkeres køretøjer alle steder)

Pladsmangel på reolerne
(Varerne fylder det hele, så det er nødvendigt med nødløsninger ved indretning af plukkepladser)

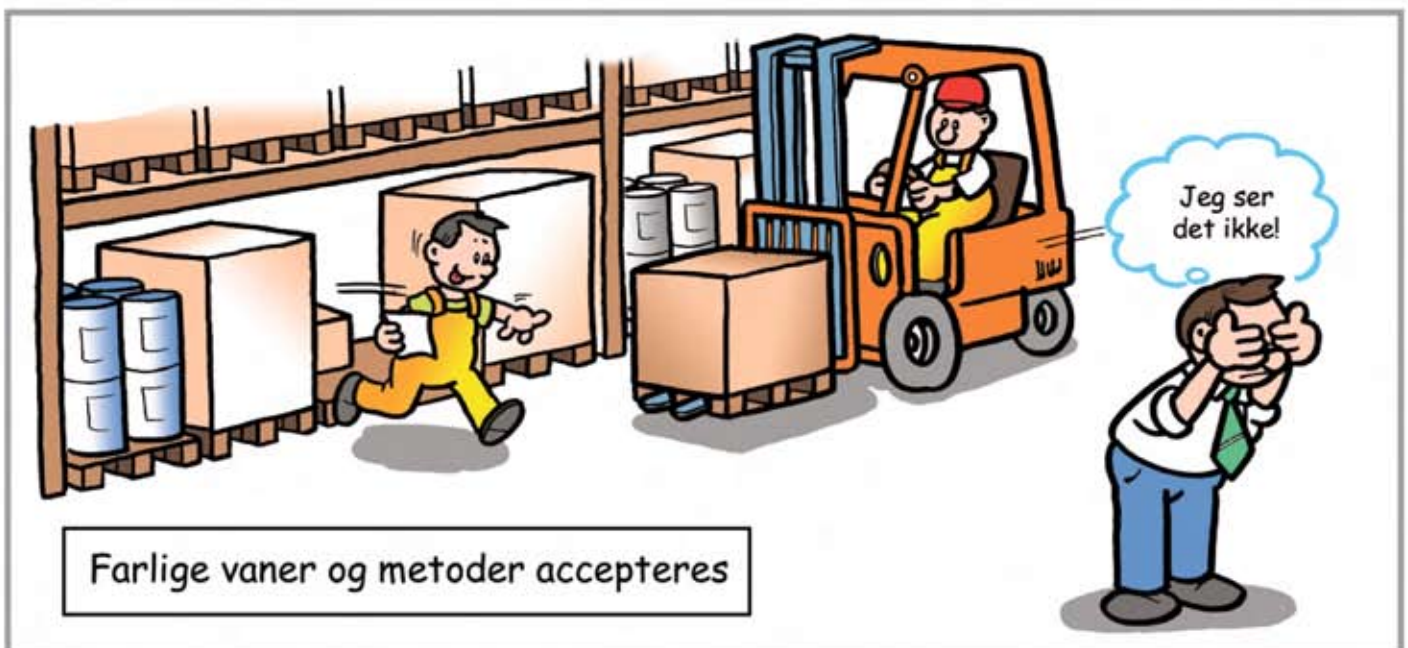
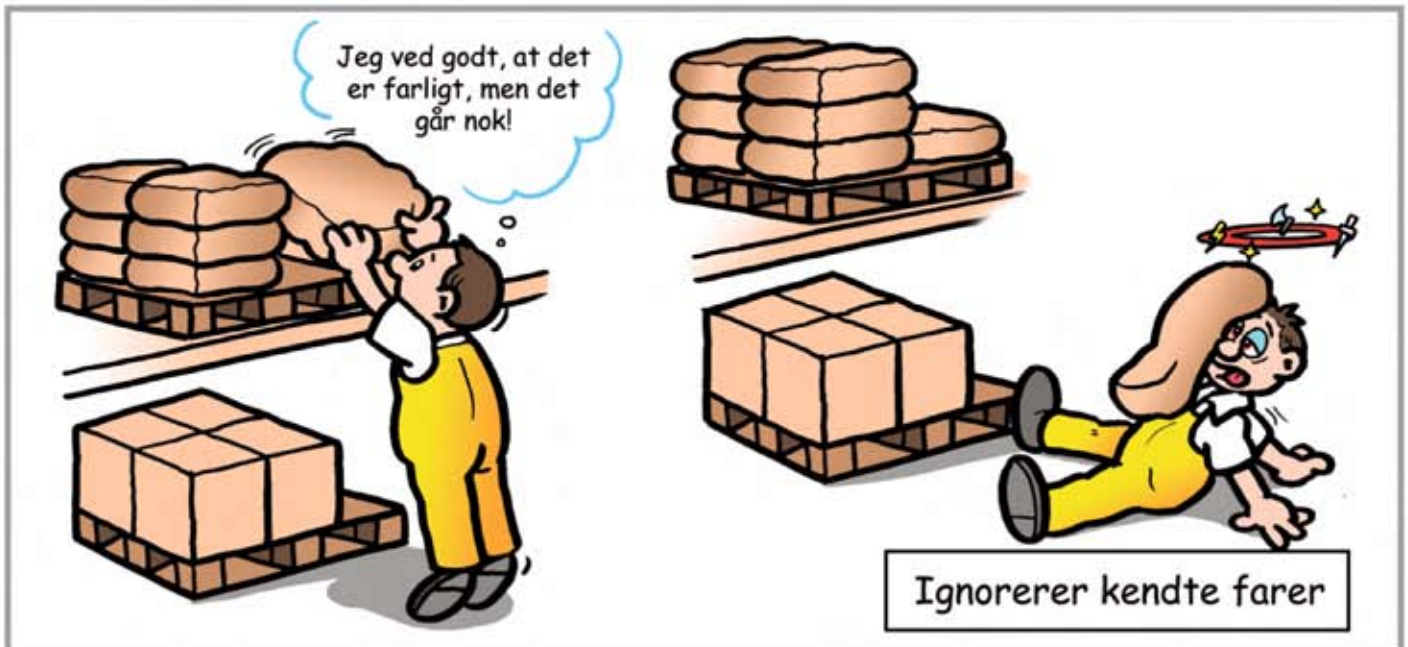
Manglende adskillelse af gående og kørende trafik

Pladsmangel på gulvareal
(giver dårlige trafikale forhold)

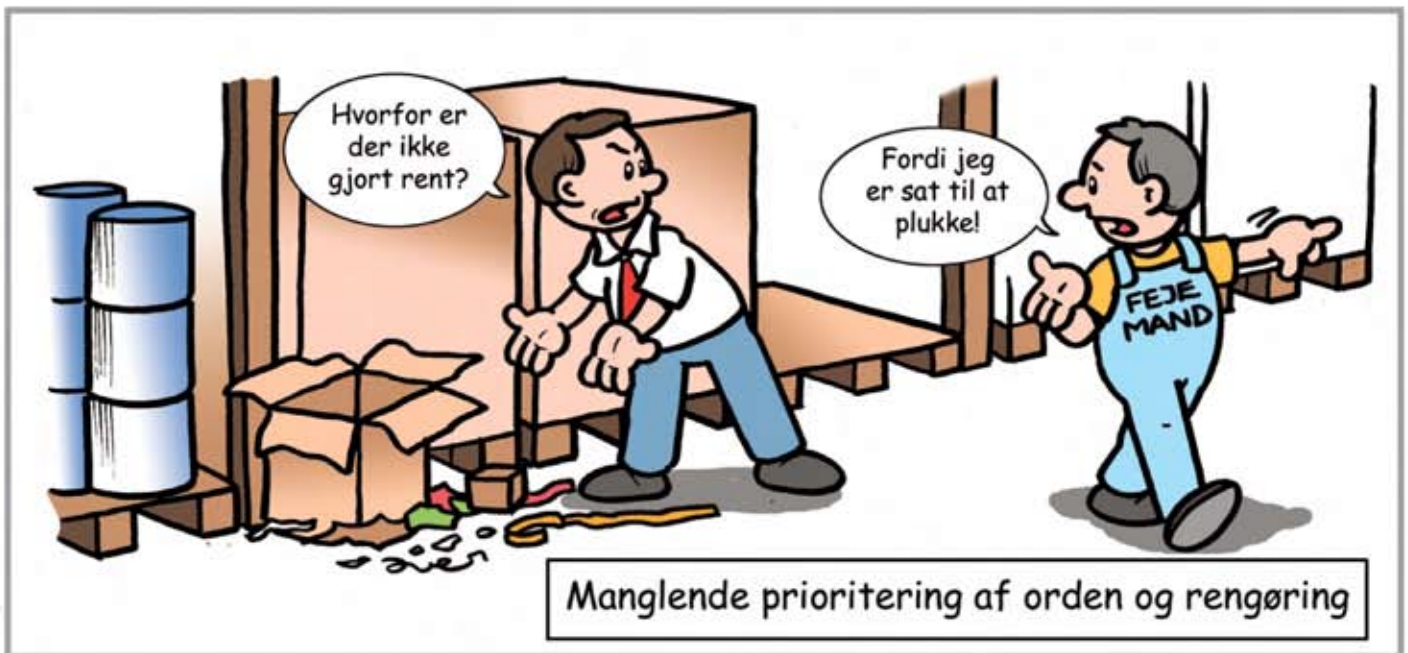
Dårlig belysning

HOLDNINGER TIL SIKKERHED

MANGLENDE ORDEN OG VEDLIGEHOLDELSE

MANGLENDE VIDEN OM SIKKERHED

Manglende kendskab til risici

Manglende kendskab
til sikker fremgangsmåde

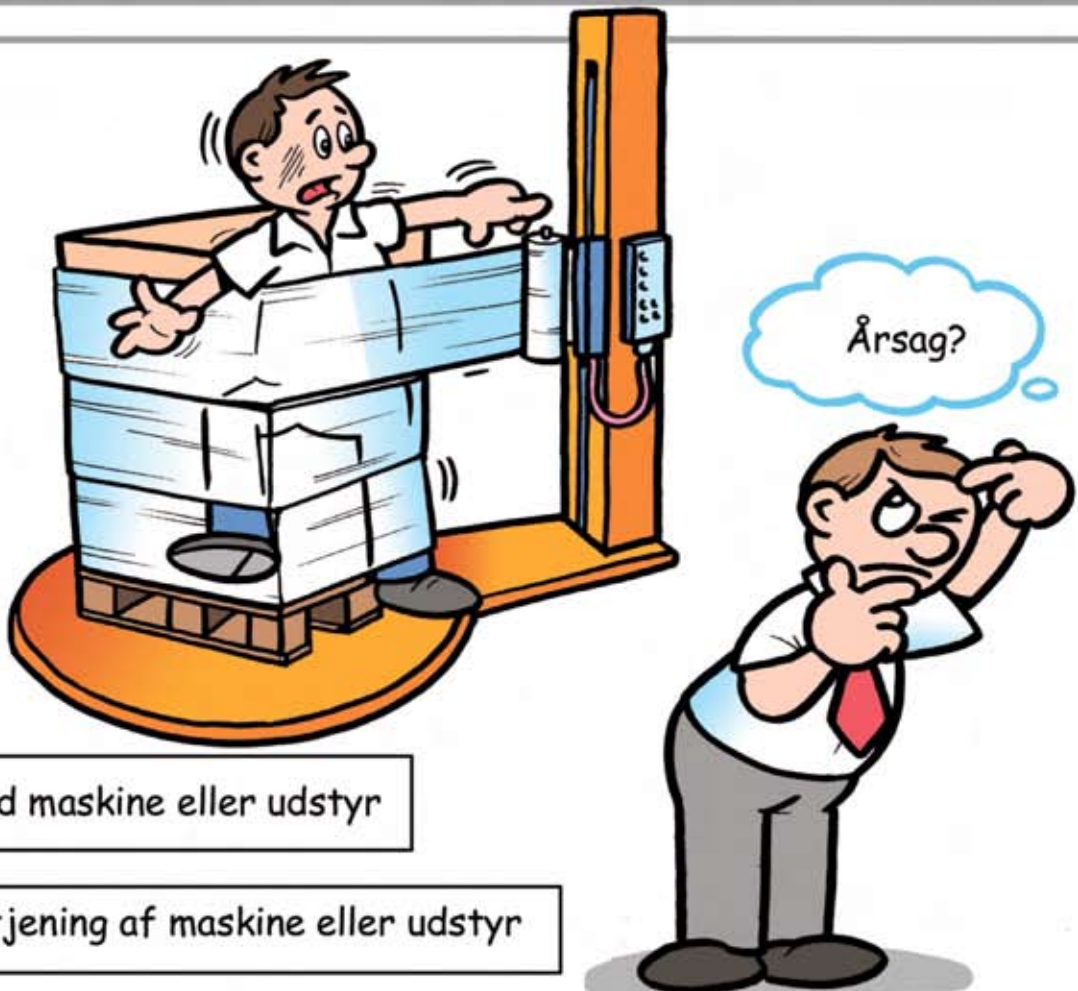

Sådan burde
det gøres!

MASKINER OG UDSTYR

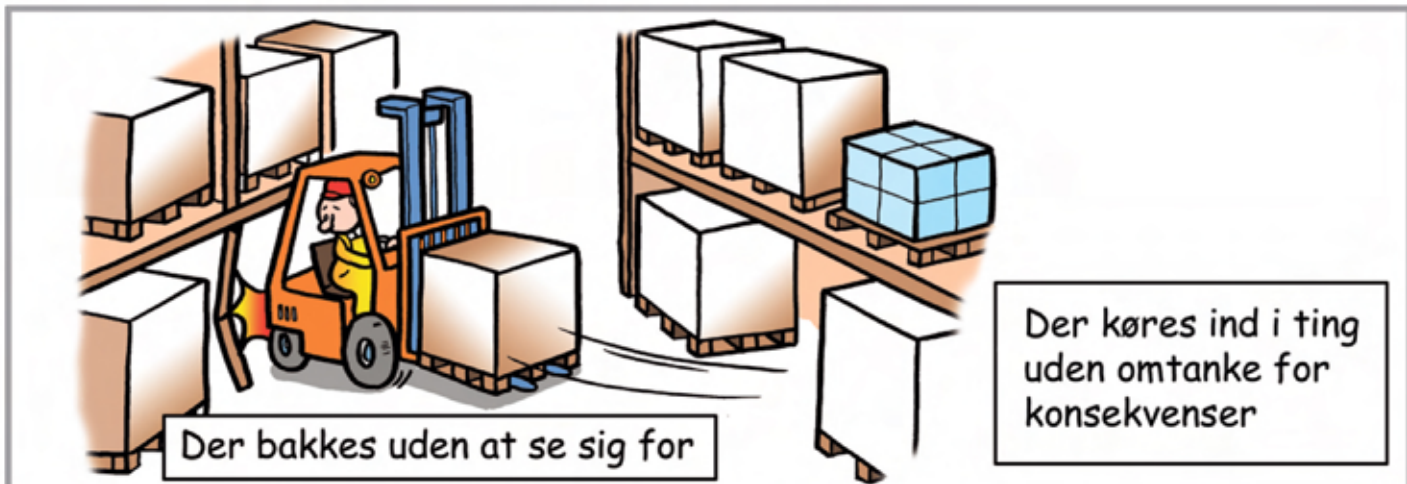
Manglende brug af tekniske hjælpemidler

Fejl ved maskine eller udstyr

Fejlbetjening af maskine eller udstyr

TRAFIKKULTUR

Adresser

Branchevejledningen kan bestilles af organisationernes medlemmer gennem deres faglige organisationer

Du finder Branchearbejdsmiljørådet for transport og engros på følgende adresser:

Fællessekretariatet

H.C. Andersens Boulevard 18
1787 København V
Tlf.: 33 77 33 77

Arbejdsgiversekretariatet

H.C. Andersens Boulevard 18
1787 København V
Tlf.: 33 77 33 77

Arbejdsledersekretariatet

Vermlandsgade 65
2300 København S
Tlf.: 32 83 32 83

Arbejdstagersekretariatet

Kampmannsgade 4
1790 København V
Tlf.: 70 300 300

Arbejdstilsynet

Postboks 1228
0900 København C
Tlf.: 70 12 12 88
www.at.dk

På www.bartransportogengros.dk finder du supplerende materialer og links til relevante hjemmesider med yderligere information.

Vejledningen kan købes gennem:

Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø

Lersø Parkallé 105
2100 København Ø
Tlf.: 39 16 52 30

www.arbejdsmiljobutikken.dk

Branchearbejdsmiljørådet for transport og engros

Layout: Søren Sørensens Tegnastue
Tryk: PrintDivision
ISBN nr. 87-90994-57-4
Varenr. 122058. 1. udgave 2009

